

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2013 m. *berželio 12* d. įsakymu Nr. *IV-453*

VILNIAUS APSKRITIES ADOMO MICKEVIČIAUS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) yra biudžetinė įstaiga, veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse.

2. Biblioteka yra nustatytoje teritorijoje veikiančių bibliotekų veiklos tyrimo, koordinavimo, metodinės pagalbos, bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimo, tarpbibliotekinio skolinimo paslaugų, bibliografijos, kraštotyros ir informacijos centras, kuris užtikrina valstybinių bibliotekininkystės plėtros programų vykdymą, aptarnauja vartotojus, suteikia galimybių tenkinti kultūros, savišvietos ir švietimo poreikius, ugdyti etnografinių regionų tradicijas, didinti kultūros ir meno paslaugų sklaidą. Biblioteka skatina žinių ir kultūrinės įvairovės plėtrą, sklaidą bei kultūrų dialogą, plėtoja Bibliotekos paslaugas siekiant išsaugoti šalies istorinę ir kultūrinę atmintį bei tautinių mažumų kultūros Lietuvoje tęstinumą.

3. Bibliotekos savininkas yra valstybė. Bibliotekos savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Kultūros ministerija).

4. Biblioteka yra teisės aktų nustatyta tvarka įsteigtas viešasis juridinis asmuo, turintis antspaudą ir blanką su savo pavadinimu bei sąskaitas banke.

5. Bibliotekos buveinės adresas: Trakų g. 10, LT-01132 Vilnius.

6. Biblioteka turi struktūrinį padalinį (filialą), kuris nėra juridinis asmuo – Vilniaus žydų viešąją biblioteką, Gedimino pr. 24–9, LT-01103 Vilnius.

7. Vieši pranešimai skelbiami Bibliotekos interneto svetainėje www.amb.lt.

8. Bibliotekos veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. 74-2262), Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu (Žin., 1995, Nr. 104-2322; 2010, Nr. 15-699), Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymu (Žin., 1995, Nr. 51-1245; 2004, Nr. 120-4431), kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais, šiais Nuostatais bei kitais teisės aktais.

II. KULTŪROS MINISTERIJOS KOMPETENCIJA

9. Kultūros ministerija:

9.1. tvirtina ir keičia šiuos Bibliotekos nuostatus;

9.2. priima į pareigas ir iš jų atleidžia Bibliotekos direktorių;

9.3. priima sprendimą dėl Bibliotekos buveinės pakeitimo;

9.4. priima sprendimą dėl Bibliotekos reorganizavimo ar likvidavimo;

9.5. priima sprendimą dėl Bibliotekos filialo steigimo ir jo veiklos nutraukimo;

9.6. skiria ir atleidžia likvidatorių arba sudaro likvidacinę komisiją ir nutraukia jos įgaliojimus;

9.7. nustato Bibliotekos veiklos teritoriją apskrityse;

9.8. tvirtina Bibliotekos metinį veiklos planą;

9.9. gali nustatyti Bibliotekai privalomas veiklos užduotis Bibliotekos kompetencijos ribose;

9.10. tvirtina Bibliotekos programų išlaidų sąmatas;

9.11. sprendžia kitus teisės aktuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

III. BIBLIOTEKOS VEIKLOS TIKSLAI IR FUNKCIJOS

10. Bibliotekos veiklos tikslai:

10.1. prisidėti prie informacinės ir žinių visuomenės plėtros, puoselėti demokratijos, minties laisvės, teisės į informaciją, kultūros atvirumo ir pagarbos intelektinei nuosavybei vertybes, ugdyti kultūrinės žmogaus kompetencijas ir kūrybingumą visą jo gyvenimą;

10.2. koordinuoti nustatytoje teritorijoje veikiančių savivaldybių viešųjų ir mokyklų (išskyrus aukštąsias) bibliotekų, paslaugų ir programų plėtrą, skatinti bendradarbiavimą ir projektinę veiklą, siekiant didinti kultūros prieinamumą visoje Lietuvoje;

10.3. kaupti, išsaugoti ir sudaryti galimybes pažinti rašytinį kultūros paveldą, nepriklausomai nuo dokumentų ir informacijos formatų, autorių politinių ar ideologinių pažiūrų, ypatingą dėmesį skiriant nustatytos teritorijos kultūros ir informacijos reikmėms.

11. Biblioteka, įgyvendindama savo veiklos tikslus, atlieka šias funkcijas:

11.1. pagal kompetenciją tiria nustatytos teritorijos bibliotekų veiklą, teikia savivaldybių viešosioms bibliotekoms, savivaldybėms ir Kultūros ministerijai rekomendacijas valstybinės bibliotekų politikos įgyvendinimo šioje teritorijoje klausimais;

11.2. konsultuoja nustatytos teritorijos viešąsias ir mokyklų (išskyrus aukštąsias) bibliotekas bibliotekų veiklos klausimais, rengia joms rekomendacijas, teikia metodinę pagalbą;

11.3. rengia ir vykdo neformaliojo švietimo programas ir teisės aktų nustatyta tvarka išduoda neformaliojo švietimo pažymėjimus, patvirtinančius dalyvavimą programoje ir jos baigimą. Gali teikti mokamas neformaliojo švietimo paslaugas.

11.4. pagal kompetenciją inicijuoja, rengia ir koordinuoja nustatytos teritorijos bendrus bibliotekų plėtros projektus (programas), dalyvauja jų įgyvendinime;

11.5. aptarnauja lankytojus;

11.6. konsultuojasi su nustatytos teritorijos vartotojais dėl esminių aptarnavimo sąlygų pakeitimų, reguliariai vertina Bibliotekos vartotojų aptarnavimo kokybę ir ne rečiau nei kartą per dvejus metus vykdo nustatytos teritorijos vartotojų poreikių ir nuomonės tyrimus, naudoja jų rezultatus aptarnavimo kokybei gerinti;

11.7. atlieka nustatytos teritorijos tarpbibliotekinio abonemento centro funkcijas, teikia tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento paslaugas;

11.8. kaupia, tvarko ir saugo šias sudėtines Lietuvos bibliotekų fondo dalis:

11.8.1. nustatytos teritorijos poreikius tenkinanti universalų dokumentų fondą;

11.8.2. istoriškai susiformavusių, paveldėtų, dovanotų ar pirktų šalies kultūrai išliekamąją vertę turinčių publikuotų ir nepublikuotų dokumentų fondą;

11.8.3. Bibliotekos mainų fondą, skirtą vidaus ir užsienio mainams;

11.8.4. nustatytos teritorijos informacijos, krašto ir kraštotyros dokumentų fondus;

11.8.5. dokumentų fondą nustatytoje teritorijoje gyvenančių kultūrinių ir tautinių mažumų kalbomis, sudarydama sąlygas tų bendruomenių informaciniam aprūpinimui, kultūrinio ir tautinio tapatumo išsaugojimui;

11.8.6. dokumentų fondą, susijusį su rašytoju Adomu Mickevičiumi, kurio vardas suteiktas Bibliotekai;

11.8.7. užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų dokumentų rinkinius, skirtus jų kultūros ir informacijos sklaidai Lietuvoje;

11.8.8. dovanojamų, įvairiose pasaulio šalyse publikuotų dokumentų žydų kilmės autorių ir judaizmo bei žydiškosios tematikos universalųjų fondą;

11.9. restauruoja ir konservuoja bibliotekos fondo retus ir vertingus dokumentus;

11.10. kaupia, apskaito, tvarko ir saugo dokumentų fondus pagal Bibliotekos fondo apsaugos nuostatus ir kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus;

11.11. kuria ir palaiko Bibliotekos informacijos paieškos sistemą (katalogus ir duomenų bazes), dalyvauja kuriant ir palaikant Lietuvos integralią bibliotekų informacijos sistemą bei Nacionalinės bibliografijos duomenų banką;

11.12. testuoja ir prenumeruoja lietuviškas ir užsienio elektronines duomenų bazes;

11.13. organizuoja ir koordinuoja nustatytoje teritorijoje bibliotekų elektroninės informacijos ir paslaugų kūrimo bei skaitmeninimo veiklą, dalyvauja plėtojant virtualią elektroninio paveldo informacijos sistemą;

11.14. teikia visuomenei informacijos, viešos prieigos prie interneto, kultūrinės edukacijos, gyventojų informacinio raštingumo ugdymo ir kitas neformalaus švietimo paslaugas;

11.15. dalyvauja nustatytos teritorijos kultūros plėtros programose, rengia parodas ir kitus kultūros renginius;

11.16. atlieka kitas teisės aktuose numatytas funkcijas.

IV. BIBLIOTEKOS TEISĖS IR PAREIGOS

12. Biblioteka turi teisę:

12.1. pagal kompetenciją palaikyti ryšius ir bendradarbiauti su Lietuvos ir užsienio institucijomis, įstaigomis bei tarptautinėmis organizacijomis, rengti ir dalyvauti įgyvendinant nacionalinius bei tarptautinius projektus;

12.2. pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka gauti iš savivaldybių viešųjų ir mokyklų (išskyrus aukštąsias) bibliotekų, veikiančių nustatytoje teritorijoje, informaciją ar kitus su bibliotekų veikla susijusius duomenis;

12.3. teisės aktų nustatyta tvarka įgyti arba perimti autorių turtines, gretutines ar *sui generis* teises, arba gauti licencijas, suteikiančias teisę naudoti autorių kūrinius, gretutinius ar *sui generis* objektus bibliotekų veikloje;

12.4. sudaryti ekspertų ir kitas darbo grupes bibliotekų veiklos klausimams analizuoti;

12.5. gauti paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (Žin., 1993, Nr. 21-506; 2000, Nr. 61-1818) nustatyta tvarka;

12.6. rengti, leisti bei platinti mokamus ir nemokamus informacinius, bibliografinius, metodinius ir kitus leidinius, susijusius su bibliotekų veikla;

12.7. teisės aktų nustatyta tvarka pirkti, įsigyti mainais, gauti kaip dovaną ar paramos būdu iš Lietuvos ir užsienio valstybių bibliotekų, mokslo įstaigų, organizacijų, fizinių ir juridinių asmenų publikuotus dokumentus ir rankraščius,

12.8. teisės aktų nustatyta tvarka įsigyti ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, sudaryti sutartis, prisiimti įsipareigojimus;

12.9. teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti vidaus ir tarptautinius dokumentų mainus;

12.10. teisės aktų nustatyta tvarka teikti mokamas paslaugas, įskaitant neformaliojo švietimo paslaugas;

12.11. suderinus su Kultūros ministerija steigti struktūrinius padalinius (filialus).

13. Biblioteka, įgyvendindama savo veiklos tikslus, privalo:

13.1. vykdyti šiuose nuostatuose nurodytą veiklą;

13.2. naudoti valstybės biudžeto gaunamas lėšas tik šiuose nuostatuose nurodytiems tikslams įgyvendinti ir tik pagal asignavimų valdytojų patvirtintas išlaidų sąmatas;

13.3. teikti Kultūros ministerijai ir kitoms teisės aktuose numatytoms institucijoms savo veiklos ir finansines ataskaitas, taip pat teikti tvirtinimui metinį veiklos planą;

13.4. teisės aktų nustatyta tvarka teikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui duomenis apie šio registro objektus;

13.5. viešai (ir elektroninėmis priemonėmis) paskelbti šiuos nuostatus ir naudojimosi Biblioteka taisykles, matomoje vietoje įrengti Bibliotekos paslaugų rodyklę (-es) ar planą (-us);

13.6. vykdyti įsipareigojimus pagal sudarytas sutartis;

13.7. vykdyti bibliotekininkų atestavimą teisės aktų nustatyta tvarka;

13.8. ne rečiau kaip kartą per metus vykdyti savo veiklos vertinimą pagal atitikties tikslams, rezultatyvumo ir efektyvumo kriterijus;

13.9. rengti konsultacijas su nustatytos teritorijos vartotojais dėl esminių aptarnavimo sąlygų pakeitimų, reguliariai vertinti Bibliotekos vartotojų aptarnavimo kokybę ir ne rečiau nei kartą per dvejus metus vykdyti nustatytos teritorijos vartotojų poreikių ir nuomonės tyrimus, panaudoti jų rezultatus aptarnavimo kokybei gerinti;

13.10. nustatyti vartotojų ir lankytojų pageidavimų bei skundų Bibliotekos paslaugomis pateikimo ir nagrinėjimo procedūras;

13.11. užtikrinti vartotojų ir lankytojų saugumą bei saugias darbuotojų darbo sąlygas.

14. Biblioteka gali turėti kitas teisės aktų numatytas pareigas.

V. BIBLIOTEKOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

15. Bibliotekos veikla organizuojama vadovaujantis kultūros ministro tvirtinamu Bibliotekos metiniu veiklos planu, kuris rengiamas vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Žin., 2002, Nr. 57-2312; 2010, Nr. 102-5279).

16. Bibliotekai vadovauja direktorius, kurį skiria į pareigas, atleidžia iš jų kultūros ministras Lietuvos Respublikos darbo kodekso (Žin., 2002, Nr. 64-2569) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Bibliotekos direktorius:

17.1. vadovauja Bibliotekai ir atsako už jos veiklą;

17.2. kasmet atsiskaito už savo veiklą kultūros ministrui, ne vėliau kaip iki kalendorinių metų sausio 20 d., teikdamas išsamią Bibliotekos veiklos ataskaitą, teisės aktų nustatyta tvarka ataskaitas už strateginių ir metinių planų vykdymą;

17.3. tvirtina Bibliotekos organizacinę struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršydamas nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus;

17.4. tvirtina Bibliotekos darbo tvarkos taisykles, darbuotojų pareigybių aprašymus ir struktūrinių padalinių nuostatus;

17.5. teisės aktų nustatyta tvarka priima ir atleidžia Bibliotekos darbuotojus, juos skatina ir skiria jiems drausmines nuobaudas;

17.6. teisės aktų nustatyta tvarka nustato darbuotojų tarnybinius atlyginimus ir priedus, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų asignavimų;

17.7. teisės aktų nustatyta tvarka atstovauja Bibliotekai;

17.8. sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, priima įsakymus ir kontroliuoja, kaip jie vykdomi, pasirašo įgaliojimus ir kitus vidaus administravimo dokumentus;

17.9. tvirtina bibliotekos teikiamų mokamų paslaugų įkainius ir teikimo tvarkas, prieš tai suderinęs su Kultūros ministerija;

17.10. užtikrina racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, efektyvios finansų kontrolės sukūrimą, jos veiklą ir tobulinimą;

17.11. užtikrina, kad Bibliotekos finansiniai įsipareigojimai neviršytų Bibliotekos finansinių galimybių;

17.12. užtikrina, kad Bibliotekos veikloje būtų laikomasi įstatymų, vykdomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymai ir kiti teisės aktai;

17.13. garantuoja, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą (Žin., 2007, Nr. 77–3046) teikiami ataskaitų rinkiniai ir statistinės ataskaitos būtų teisingi;

17.14. sudaro ekspertų ir kitas darbo grupes bei tvirtina jų veiklos nuostatus, sudėtį, planus ir darbo ataskaitas;

17.15. vykdo kitas teisės aktais nustatytas funkcijas.

18. Bibliotekos direktoriaus laikinai nesant, Bibliotekos direktoriaus funkcijas atlieka kultūros ministro paskirtas direktoriaus pavaduotojas arba kitas Bibliotekos darbuotojas.

19. Bibliotekoje sudaroma nustatytos teritorijos bibliotekų taryba (toliau – taryba), turinti patariamąjį balsą Bibliotekos direktoriui.

20. Tarybos nariais gali būti siūlomi Bibliotekos darbuotojai, kitų suinteresuotų įstaigų ir asociacijų atstovai. Savo atstovą į tarybą skiria visos nustatytos teritorijos savivaldybių viešosios bibliotekos ir Kultūros ministerija.

21. Tarybos nuostatus, sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina Bibliotekos direktorius.

22. Tarybai vadovauja pirmininkas, išrinktas tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka.

23. Taryba svarsto:

23.1. nustatytos teritorijos bibliotekų tinklo ir paslaugų koordinavimo, strategijos ir plėtros klausimus;

23.2. nustatytos teritorijos bibliotekų veiklos tyrimų ir kvalifikacijos tobulinimo programas bei jų įgyvendinimo rezultatus;

23.3. nustatytos teritorijos bibliotekų bendradarbiavimo, teisinės informacinės bazės tobulinimo klausimus;

23.4. kitus nustatytos teritorijos bibliotekų veiklos koordinavimo klausimus.

24. Taryba renkasi ne rečiau nei 2 kartus per metus.

VI. BIBLIOTEKOS TURTAS, LĖŠŲ ŠALTINIAI IR NAUDOJIMO TVARKA

25. Biblioteka finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto teisės aktų nustatyta tvarka. Bibliotekai finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

26. Biblioteka valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise.

27. Bibliotekai skirtos lėšos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintoms programoms vykdyti.

VII. DARBO SANTYKIAI IR DARBO APMOKĖJIMAS

28. Bibliotekos darbuotojų darbo santykius ir darbo apmokėjimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, kultūros ministro įsakymu patvirtinta kultūros įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka ir kiti teisės aktai.

VIII. BIBLIOTEKOS VIDAUS ADMINISTRAVIMO KONTROLĖ

29. Bibliotekos buhalterinė apskaita organizuojama ir finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai sudaromi ir teikiami Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Žin., 2001, Nr. 99–3515), Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

30. Įstaigos finansinės veiklos kontrolę Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka vykdo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė ir kitos institucijos, o įstaigos vidaus auditą atlieka Kultūros ministerijos Vidaus audito skyrius.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Biblioteka pertvarkoma, reorganizuojama arba likviduojama Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

